CYFRIFIAD 2021: CANLYNIADAU CYNTAF

Crynodeb o'r canlyniadau ar gyfer Abertawe

Ddydd Mawrth 28 Mehefin 2022, cyhoeddodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ganlyniadau cyntaf Cyfrifiad 2021, a oedd yn cynnwys cyfanswm poblogaeth ardal awdurdodau cenedlaethol a lleol a dadansoddiad o'r boblogaeth yn ôl rhyw a grŵp oedran pum mlynedd (wedi'u talgrynnu).

Dengys y ffigurau mai maint amcangyfrifedig y boblogaeth yn Ninas a Sir Abertawe ar ddiwrnod y Cyfrifiad (dydd Sul, 21 Mawrth 2021) oedd **238,500**, a oedd yn cynnwys 121,000 o fenywod (50.7%) a 117,600 o ddynion (49.3%). Mae hyn tua 8,100 (3.3%) yn llai na'r ffigur Amcangyfrif Canol Blwyddyn blynyddol diweddaraf ar gyfer Abertawe (ar gyfer canol 2020), a 500 (0.2%) yn is na chyfanswm Cyfrifiad 2011. Mae gan Abertawe'r ail boblogaeth awdurdod lleol fwyaf yng Nghymru o hyd (y tu ôl i Gaerdydd) sydd bron 7.7% o'i chyfanswm poblogaeth.

Mae Ffigur 1 isod yn dangos cyfanswm poblogaeth Cyfrifiad y tri degawd diwethaf ar gyfer Abertawe (2001, 2011 a 2021) gyda'r llinell las yn dangos y gyfres bresennol o amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn a gyhoeddwyd ar gyfer 2001 hyd at 2020. Roedd yr amcangyfrifon blynyddol yn dangos cynnydd cyson cyffredinol ym mhoblogaeth Abertawe ers 2001, gyda thwf cyfartalog o tua 1,200 o bobl (+0.5%) y flwyddyn. Fodd bynnag, mae ffigur Cyfrifiad 2021 yn mynd yn erbyn y tueddiadau ar ôl 2001 a 2011 a gyhoeddwyd yn flaenorol.

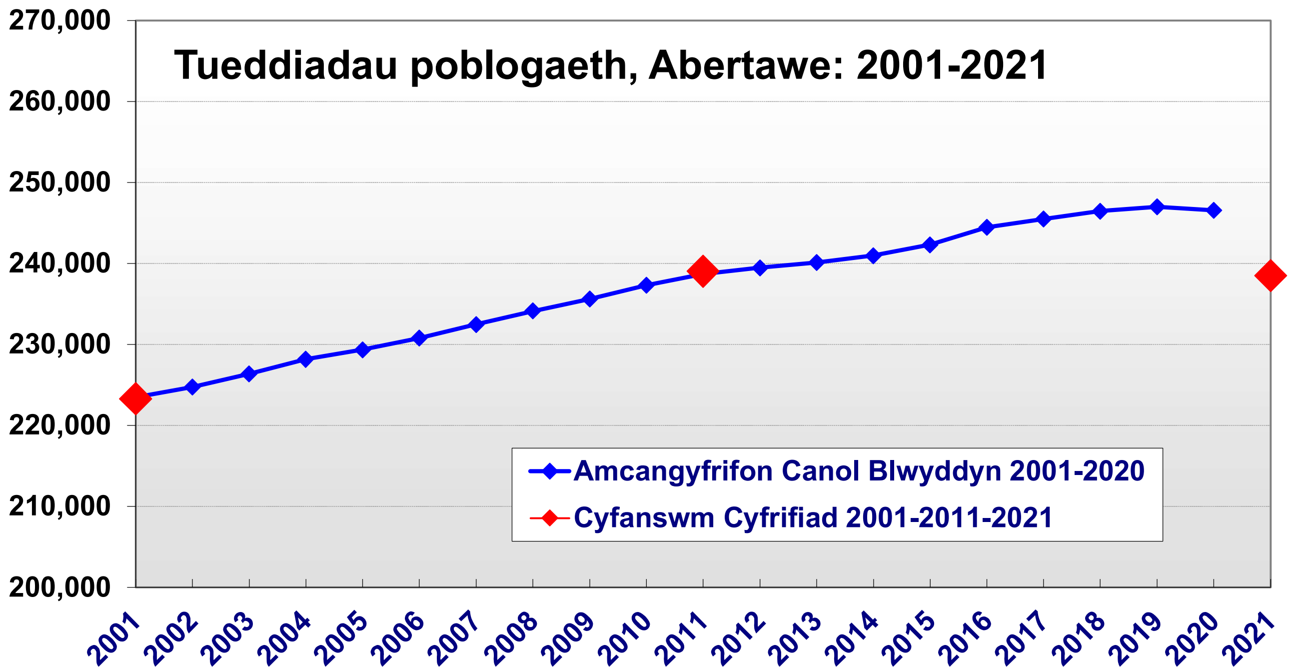

Ffigur 1: Newid poblogaeth yn Abertawe 2001-2021

Disgwylir i'r amcangyfrifon canol blwyddyn ar gyfer 2021 - y cyntaf i fod yn seiliedig ar ganlyniadau diweddaraf y Cyfrifiad - gael eu cyhoeddi gan y SYG yn hydref 2022, a disgwylir i'r amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn ar gyfer 2012 i 2020 gael eu hadolygu (ail-seiliedig gan ddefnyddio data cyfrifiad 2021) yn gynnar yn 2023. Ni fyddai arfer sefydledig SYG yn adolygu ffigurau ar gyfer 2011 a chyn hynny.

Canlyniadau yng Nghymru

Yn ôl Cyfrifiad 2021 mae poblogaeth Cymru wedi cyrraedd 3,107,500. Mae hyn tua 62,100 (2.0%) yn uwch na'r amcangyfrif ar gyfer canol 2020 a 44,000 (1.4%) yn uwch na chyfanswm Cyfrifiad 2011. Roedd ffigurau poblogaeth Cyfrifiad 2021 yn uwch na rhai 2011 mewn 14 o 22 awdurdod lleol Cymru; y gwahaniaeth mwyaf yw Casnewydd (o tua 13,900 neu 9.5%) a Chaerdydd (o 16,300 neu 4.7%), gyda phoblogaethau Pen-y-bont ar Ogwr a Bro Morgannwg hefyd dros 5,000 neu 4% yn uwch na'r Cyfrifiad blaenorol. Yn y cyfamser, cofnododd wyth ardal awdurdod lleol ostyngiadau yn y boblogaeth o Gyfrifiad 2011 - roedd y gostyngiadau mwyaf yng Ngheredigion (o 4,400 neu 5.8%) a Gwynedd (4,500 neu 3.7%). Ceir y manylion ar gyfer holl ardaloedd awdurdodau lleol Cymru yn Atodiad 1.

Amcangyfrif poblogaeth Cyfrifiad 2021 ar gyfer Cymru a Lloegr yw 59,597,300 – tua 3.5 miliwn (6.3%) yn uwch na Chyfrifiad 2011. Fodd bynnag, nid oes ffigurau ar gael eto ar gyfer y Deyrnas Unedig na Phrydain Fawr, oherwydd y Cyfrifiad diweddarach yn yr Alban (a gafodd ei ohirio o flwyddyn oherwydd pandemig COVID-19).

Poblogaeth fesul oedran

Mae canlyniadau cychwynnol y Cyfrifiad a gyhoeddwyd yn darparu data poblogaeth wedi'i dalgrynnu ar gyfer awdurdodau lleol yn ôl rhyw a grŵp oedran pum mlynedd. Manylir ar y canlyniadau llawn ar gyfer Abertawe yn Atodiad 2, ynghyd â chanrannau cyfatebol Cymru, yn ogystal â syniad o'r gwahaniaeth rhwng 2011 a 2021 yn Abertawe ar gyfer pob carfan oed.

Dangosir canlyniadau cychwynnol Cyfrifiad 2021 yn ôl grŵp oedran pum mlynedd gan y pyramid poblogaeth yn Ffigur 2 gyferbyn. Mae'r pyramid yn rhoi darlun o'r 'cynnydd' sefydledig ym mhoblogaeth Abertawe yn y garfan 20-24 (8.1% o gyfanswm y boblogaeth, sy'n uwch na'r ffigur o 6.0% ar gyfer Cymru gyfan), sy'n adlewyrchu'n rhannol y boblogaeth fawr o fyfyrwyr lleol.

Gellir darparu barn gychwynnol ar dueddiadau drwy ddadansoddiad o'r prif newidiadau a adroddwyd amdanynt i boblogaeth Abertawe dros y cyfnod o ddeng mlynedd ers 2011.

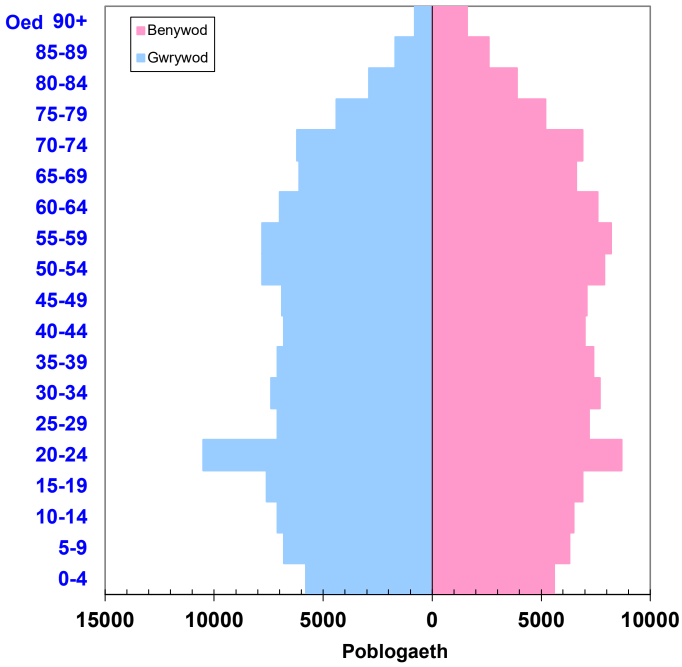

Ffigur 2: **Poblogaeth Abertawe yn ôl oedran a rhyw, 2021**

Mae'r gwahaniaethau yn ôl grŵp oedran a rhyw penodol (rhwng Cyfrifiad 2011 a 2021) wedi'u crynhoi isod:

- **Dan 5 oed**: ffigur sylweddol is yn 2021, gyda gwahaniaeth o tua 1,700 neu 13%, sy'n ymwneud yn bennaf ag ostyngiad yn nifer y genedigaethau yn y blynyddoedd diwethaf.
- **Rhwng 5 a 14 oed** (oedran ysgol): ffigur uwch yn 2021, o oddeutu 1,000 (4%), yn rhannol oherwydd y nifer uwch o enedigaethau a gofnodwyd ar ddiwedd 2000 / dechrau 2010.

- Grŵp oedran **15-24**: yn sylweddol is yn 2021, o oddeutu 2,900 (8%). Mae hyn yn groes i amcangyfrifon a thueddiadau blaenorol ar gyfer y grŵp oedran hwn, sy’n cynnwys pobl ifanc 19 i 22 oed sy’n astudio ym mhrifysgolion Abertawe.
- **25-29** oed: mae'r ffigur hefyd yn is yn 2021 o'i gymharu â 2011, o oddeutu 1,400 neu 9%.
- **30-39** oed: 500 (1.7%) yn uwch yn gyffredinol yn 2021, gyda nifer sylweddol uwch o fenywod rhwng 30 a 34 oed yn 2021 (+700 neu 11% ers 2011).
- **40-49** oed: ffigur sylweddol is yn 2021, o oddeutu 4,400 neu 14%.
- **50-59** oed: yn uwch yn 2021, o 2,700 neu 9% yn gyffredinol, yn arbennig o amlwg yn y grŵp 55-59 oed - yn rhannol yn adlewyrchu'r cynnydd mewn genedigaethau yn y 1960au.
- Pobl **65+** oed: 6,100 neu 14% yn uwch yn 2021 nag yn 2011, sy’n arwydd o boblogaeth sy’n heneiddio’n gyffredinol, yn unol â thueddiadau cenedlaethol sefydledig. Mae’r grŵp hwn yn cynnwys y rhai a aned yn y cyfnod lle bu cynnydd mawr mewn genedigaethau ar ôl y rhyfel, gyda’r cynnydd mwyaf yn cael ei nodi (o ran carfannau pum mlynedd) yn y boblogaeth 70-74 oed (+3,000 neu 30%).
- Ar gyfer y grwpiau hŷn (**85 oed a hŷn**), mae'r cyfanswm wedi cynyddu yn Abertawe dros y deng mlynedd (2011 i 2021) tua 900 neu 16%.
- Amcangyfrifwyd bod 500 (0.4%) yn llai o ddynion yn 2021 nag yn 2011, ac oddeutu 100 (0.1%) yn fwy o fenywod yn 2021 na 2011.

Ystadegau a gwybodaeth bellach o Gyfrifiad 2021

Roedd y datganiad cyntaf o ddata’r Cyfrifiad hefyd yn cynnwys amrywiaeth o wybodaeth ychwanegol, gan gynnwys:

- adroddiad Gwybodaeth am Ansawdd a Methodoleg ar gyfer y Cyfrifiad
- cyfraddau ymateb lleol, gan gynnwys yn ôl grŵp oedran (carfanau 5 mlynedd).
- amcangyfrif o nifer yr aelwydydd ag o leiaf un preswylydd arferol.
- dwysedd poblogaeth breswyl arferol (nifer y bobl fesul cilomedr sgwâr).
- gwybodaeth am gydrannau amcangyfrifon y cyfrifiad, gan gynnwys addasiadau ar gyfer tangwmpasu a gorgwmpasu mewn aelwydydd, tangyfrif mewn sefydliadau cymunedol, ac addasiadau lleol eraill sy'n berthnasol i awdurdodau lleol penodol.
- gwybodaeth arall sydd wedi’i chynnwys yn offeryn cymharu awdurdodau lleol Cyfrifiad 2021 y Swyddfa Ystadegau Gwladol, gan gynnwys ffynonellau data cysylltiedig ac amcangyfrifon poblogaeth sy'n seiliedig ar ddata gweinyddol.

Bydd dadansoddiad pellach o'r wybodaeth hon yn dilyn maes o law.

Casgliadau

Mae'r nodyn briffio hwn wedi canolbwyntio'n bennaf ar ganlyniadau cychwynnol Cyfrifiad 2021 a thueddiadau dangosol, y mae rhai ohonynt yn annisgwyl ac y mae angen ymchwilio iddynt ymhellach er mwyn galluogi dealltwriaeth lawnach o'r newid demograffig diweddar yn Abertawe.

Bydd canlyniadau manylach o Gyfrifiad 2021, gan gynnwys data ar gyfer ardaloedd lleol (islaw lefel awdurdod lleol) a rhagor o wybodaeth am nodweddion poblogaeth leol, yn rhan o gamau rhyddhau data'r Cyfrifiad yn y dyfodol sy’n dechrau yn hydref 2022. Bydd angen dadansoddi gwybodaeth ddiweddarach o'r Cyfrifiad, amcangyfrifon canol blwyddyn 2021 a'r amcangyfrifon canol blwyddyn diwygiedig ar gyfer 2012 i 2020 er mwyn dehongli a deall arwyddocâd y ffigurau cychwynnol hyn.

Bydd gan ffigurau Cyfrifiad 2021 ac amcangyfrifon poblogaeth blynyddol dilynol oblygiadau sylweddol i'r cyngor a'i bartneriaid mewn nifer o ffyrdd, gan gynnwys setliad y Grant Cynnal Refeniw, ar gyfer mesur perfformiad, cynllunio polisi ac arwain strategaethau a pholisïau allweddol eraill ar draws ystod eang o feysydd gwasanaeth.

Gorffennaf 2022

Os hoffech dderbyn unrhyw wybodaeth ychwanegol am y Cyfrifiad, neu os oes gennych unrhyw ymholiadau eraill ynghylch newid mewn poblogaeth a newid demograffeg yn Abertawe, cysylltwch â'r canlynol:

Cyngor Abertawe - Gwybodaeth, Ymchwil a Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol
Ebost: ymchwil@abertawe.gov.uk

Uned Cyflwyno Strategol, Cyfarwyddiaeth Adnoddau, y Ganolfan Ddinesig, Abertawe SA1 3SN.

Atodiad 1: CANLYNIADAU CYFRIFIAD 2021 AR GYFER ARDALOEDD AWDURDODAU LLEOL YNG NGHYMRU

Ardal (wedi'i rhestru yn ôl maint y boblogaeth, 2021)	**Poblogaeth:** Cyfrifiad 2021	**Gwahaniaeth: 2021 yn erbyn 2011**	**Gwahaniaeth: 2021 yn erbyn 2020**
Caerdydd	362,400	+16,300 (+4.7%)	-6,800 (-1.8%)
Abertawe	**238,500**	**-500 (-0.2%)**	**-8,100 (-3.3%)**
Rhondda Cynon Taf	237,700	+3,300 (+1.4%)	-4,200 (-1.7%)
Sir Gaerfyrddin	187,900	+4,100 (+2.2%)	-2,200 (-1.1%)
Caerffili	175,900	-2,900 (-1.6%)	-5,800 (-3.2%)
Casnewydd	159,600	+13,900 (+9.5%)	+3,200 (+2.0%)
Sir y Fflint	155,000	+2,500 (+1.6%)	-1,800 (-1.2%)
Pen-y-bont ar Ogwr	145,500	+6,300 (+4.5%)	-2,000 (-1.4%)
Castell-nedd Port Talbot	142,300	+2,500 (+1.8%)	-2,100 (-1.4%)
Wrecsam	135,100	+300 (+0.2%)	-1,000 (-0.7%)
Powys	133,200	+200 (+0.2%)	+200 (+0.1%)
Bro Morgannwg	131,800	+5,500 (+4.3%)	-3,500 (-2.6%)
Sir Benfro	123,400	+1,000 (+0.8%)	-3,400 (-2.6%)
Gwynedd	117,400	-4,500 (-3.7%)	-7,800 (-6.2%)
Conwy	114,800	-400 (-0.4%)	-3,400 (-2.9%)
Sir Ddinbych	95,800	+2,100 (+2.2%)	-900 (-0.9%)
Sir Fynwy	93,000	+1,700 (+1.8%)	-2,200 (-2.3%)
Torfaen	92,300	+1,200 (+1.3%)	-2,500 (-2.7%)
Ceredigion	71,500	-4,400 (-5.8%)	-1,400 (-1.9%)
Ynys Môn	68,900	-900 (-1.2%)	-1,500 (-2.2%)
Blaenau Gwent	66,900	-2,900 (-4.2%)	-3,100 (-4.5%)
Merthyr Tudful	58,800	0 (0.0%)	-1,600 (-2.7%)
Cymru	*3,107,500*	*+44,000 (+1.4%)*	*-62,100 (-2.0%)*
Cymru a Lloegr	*59,597,300*	*+3,521,400 (+6.3%)*	*-122,400 (-0.2%)*

Atodiad 2: POBLOGAETH CYFRIFIAD ABERTAWE 2021 YN ÔL OEDRAN A RHYW

Grŵp oedran	**Gwrywod**	**Benywod**	**Cyfanswm** (% y cyfan)	***Cymru %***	**Gwahaniaeth: 2021 yn erbyn 2011**
0-4	5,800	5,600	11,400 (4.8%)	*5.0%*	-1,700 (-13.0%)
5-9	6,800	6,300	13,000 (5.5%)	*5.7%*	+600 (+4.5%)
10-14	7,100	6,500	13,700 (5.7%)	*5.9%*	+500 (+3.7%)
15-19	7,600	6,900	14,500 (6.1%)	*5.7%*	-1,500 (-9.7%)
20-24	10,500	8,700	19,200 (8.1%)	*6.0%*	-1,300 (-6.4%)
25-29	7,100	7,200	14,200 (6.0%)	*6.0%*	-1,400 (-8.7%)
30-34	7,400	7,700	15,100 (6.3%)	*6.3%*	+700 (+4.9%)
35-39	7,100	7,400	14,500 (6.1%)	*6.0%*	-200 (-1.4%)
40-44	6,800	7,000	13,800 (5.8%)	*5.6%*	-2,100 (-13.4%)
45-49	6,900	7,100	14,000 (5.9%)	*6.0%*	-2,300 (-14.1%)
50-54	7,800	7,900	15,700 (6.6%)	*6.9%*	_+500 (+3.6%)
55-59	7,800	8,200	16,000 (6.7%)	*7.2%*	+2,100 (+15.5%)
60-64	7,000	7,600	14,500 (6.1%)	*6.4%*	-500 (-3.2%)
65-69	6,100	6,600	12,700 (5.3%)	*5.7%*	+700 (+5.4%)
70-74	6,200	6,900	13,100 (5.5%)	*5.8%*	+3,000 (+29.6%)
75-79	4,400	5,200	9,600 (4.0%)	*4.2%*	+1,000 (+11.2%)
80-84	2,900	3,900	6,800 (2.9%)	*2.9%*	+500 (+8.5%)
85-89	1,700	2,600	4,300 (1.8%)	*1.7%*	+500 (+12.7%)
90+	800	1,600	2,400 (1.0%)	*1.0%*	+500 (+23.7%)
Pob oedran	**117,600**	**121,000**	**238,500** (100%)	*100%*	**-500 (-0.2%)**

Ffynhonnell: Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG), © Hawlfraint y Goron 2022. ***Sylwer**: Daw ffigurau 2011 a 2021 o'r Cyfrifiad; mae ffigurau 2020 yn defnyddio'r amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn diweddaraf a gyhoeddwyd.*